

A WENRA álláspontja a Zaporizzsjai Atomerőmű külső áramellátásának részleges kiesésével összefüggő biztonsági helyzetéről

Március 16-án az Ukrán Nukleáris Biztonsági Hatóság (SNRIU) arról tájékoztatta a NAÜ-t, hogy a Zaporizzsjai atomerőműhöz (ZNPP) tartozó négy 750 kV-os villamos távvezeték közül hárommal megszakadt a kapcsolat a térségben zajló harci cselekmények következtében. Az egyik vezeték március 18-án sikerült helyreállítani. Ezalatt a rövid idő alatt az utolsó 750 kV-os távvezeték még üzemelt, míg a 330 kV-os tartalékvezeték úgyszintén megsérült, és hozzávetőleg 6 órán keresztül nem volt üzemképes.

A WENRA kiemeli, hogy az atomerőművi reaktorok esetében a reaktor aktív zónája és a kiégett fűtőelemtároló-medence folyamatos hűtésének biztosítása egy alapvető biztonsági funkció, amihez megbízható és diverzifikált villamosenergia-ellátásra van szükség. Normál körülmények között a villamosenergia-ellátást külső hálózati betáplálás biztosítja. Amennyiben a külső hálózati betáplálás megszűnik, a villamos energiát a helyszínen telepített berendezések, például üzemzavari dízelgenerátorok állítják elő.

A március 16-18. közötti rövid idő alatt a ZNPP számára szükséges villamosenergia ellátásának biztosítására számos alternatív lehetőség állt még rendelkezésre, amennyiben bekövetkezett volna a telephelyen kívüli villamosenergia ellátás teljes elvesztése. Nevezetesen az alábbiak:

- háziüzemi ellátásra történő átállás lehetősége (az erőmű hat blokkja egyikének felhasználása a telephely egészének villamosenergia ellátására);
- telephelyi üzemzavari dízelgenerátorok; és
- végsőként mobil szivattyús teherautók és mobil dízelgenerátorok.

A helyzetre való tekintettel és a jelenleg rendelkezésre álló információk figyelembevételével a WENRA egy műszaki csoportot¹ hozott létre, amelynek feladata a ZNPP biztonsági szintjének értékelése volt.

Ezen értékelés alapján a WENRA elégedett azzal, hogy a létesítmény hűtését mindvégig fenntartották. Továbbá, az összes alternatív eszköz rendelkezésre állása meggyőző volt abból a szempontból, hogy még a külső villamosenergia források teljes elvesztése esetén sem jelentett volna a helyzet azonnali biztonsági problémát.

Mindazonáltal, miután a telephely körüli háború bármely pillanatban váratlan és további kihatással lehet a létesítményre vagy annak infrastruktúrájára, a WENRA úgy ítéli meg, hogy a külső villamosenergia ellátás ilyen részleges elvesztése, miközben a harcok tovább zajlanak, jelentősen gyengíti a ZNPP biztonságának folyamatos fenntartásához szükséges robosztus villamosenergia-ellátási rendszert.

¹ A műszaki csoport a WENRA és néhány műszaki támogató szervezet szakértőiből állt össze (a csehországi Nemzeti Sugárvédelmi Intézet és a francia Sugárvédelmi és Nukleáris Biztonsági Intézet [IRSN]). Az Európai Bizottság Energiaügyi Főigazgatósága és a Közös Kutatóközpont szakértői is részt vettek benne.

A WENRA ezért szükségesnek tartja:

- a ZNPP két sérült 750 kV-os villamosenergia távvezetékének haladéktalan helyreállítását;
- mind a négy ukrán atomerőmű villamos távvezetékei fizikai épségének garantálását; és
- mind a négy ukrán atomerőmű helyszíni üzemzavari dízelgenerátorai üzemanyag- és pótalkatrész-ellátásának maradéktalan biztosítását.

Végezetül, figyelembe véve a jelenlegi ukrain háborút és annak hatásait a csernobili telephelyre², majd a zaporizzsjai atomerőműre, a WENRA kihangsúlyozza, hogy létfontosságú a magasfokú önmérséklet és a figyelem megőrzése annak érdekében, hogy megelőzhető legyen a katonai műveleteknek az ország területén található valamennyi nukleáris létesítmény biztonságára gyakorolt közvetlen vagy közvetett hatása.

² Lásd a Csernobili telephely villamosenergia ellátásának teljes elvesztésével kapcsolatosan március 11-én megjelent WENRA közleményt